

Colegiul Național „Mircea cel Bătrân”, Râmnicu-Vâlcea

Concursul Interjudețean „Mathematica – Modus Vivendi”

Ediția a XIX-a, 23 martie 2024

BAREM CLASA a XII -a

1.a. Facem schimbarea de variabilă $\frac{4}{x} = t \Rightarrow x = \frac{4}{t} \Rightarrow dx = -\frac{4}{t^2} dt$

$$I = \int_4^1 \frac{\ln\left(\frac{4}{t}\right)}{\frac{16}{t^2} + 4} \left(-\frac{4}{t^2}\right) dt = \int_1^4 \frac{\ln 4 - \ln t}{4t^2 + 16} \cdot t^2 \cdot \left(\frac{4}{t^2}\right) dt = \int_1^4 \frac{\ln 4 - \ln t}{t^2 + 4} dt. \quad \dots \quad 1 \text{p}$$

$$I = \ln 4 \cdot \int_1^4 \frac{1}{t^2+4} dt - \int_1^4 \frac{\ln t}{t^2+4} dt. \quad \dots \quad 1p$$

$$I = \ln 4 \cdot \frac{1}{2} \operatorname{arctg} \frac{t}{2} \Big|_1^4 - I \Rightarrow 2I = \frac{2 \ln 2}{2} \cdot \left(\operatorname{arctg} 2 - \operatorname{arctg} \frac{1}{2} \right)$$

$$I = \frac{\ln 2}{2} \cdot (\operatorname{arctg} 2 - \operatorname{arctg} \frac{1}{2}) \dots \quad 1\text{p}$$

b. Facem schimbarea de variabilă $x = \frac{1}{t}$ și avem

$$I = \int_{\frac{1}{a}}^a \frac{\operatorname{arctg} \frac{1}{t}}{t^2 + 3t + 1} dt = \int_{\frac{1}{a}}^a \frac{\frac{\pi}{2} - \operatorname{arctg} x}{x^2 + 3x + 1} dx = \frac{\pi}{2} \int_{\frac{1}{a}}^a \frac{dx}{\left(x + \frac{3}{2}\right)^2 - \left(\frac{\sqrt{5}}{2}\right)^2} - I, \text{ de unde.....} \quad 1p$$

$$I = \frac{\pi}{4} \cdot \frac{1}{\sqrt{5}} \ln \left| \frac{x + \frac{3 - \sqrt{5}}{2}}{x + \frac{3 + \sqrt{5}}{2}} \right| \cdot \frac{a}{\frac{1}{a}} = \frac{\pi}{4\sqrt{5}} \cdot \left(\ln \left| \frac{2a + 3 - \sqrt{5}}{2a + 3 + \sqrt{5}} \right| - \ln \left| \frac{\frac{2}{a} + 3 - \sqrt{5}}{\frac{2}{a} + 3 + \sqrt{5}} \right| \right) = \dots \quad 2p$$

Total = 7 puncte

2. a. $\int \frac{x^2(1-\frac{1}{x^2})}{x^2(x^2+2x+2025+\frac{2}{x}+\frac{1}{x^2})} dx = \int \frac{(1-\frac{1}{x^2})}{(x^2+\frac{1}{x^2})+2(x+\frac{1}{x})+2025} dx$ 1p

Facem schimbarea de variabilă $x + \frac{1}{x} = t \Rightarrow \left(1 - \frac{1}{x^2}\right)dx = dt \Rightarrow x^2 + \frac{1}{x^2} = t^2 - 2$1p

$$I = \int \frac{dt}{t^2 - 2 + 2t + 2025} = \int \frac{dt}{t^2 + 2t + 2023} = \int \frac{dt}{(t+1)^2 + 2022} = \frac{1}{\sqrt{2022}} \operatorname{arctg} \frac{t}{\sqrt{2022}}$$

$$\text{b. Avem } \left(\frac{a^x \cdot \sin bx}{a^x + \sin bx} \right)' = \frac{1}{(a^x + \sin bx)^2} \cdot [(a^x \cdot \ln a \cdot \sin bx + a^x \cdot b \cdot \cos bx)(a^x + \sin bx) - a^x \cdot \sin bx \cdot (a^x \cdot \ln a + b \cdot \cos bx)] =$$

$$\sin bx \cdot (a^x \cdot \ln a + b \cdot \cos bx) = \dots \quad 1\text{p}$$

$$\equiv \frac{1}{(a^x + \sin bx)^2} (a^x \cdot \ln a \cdot \sin bx + b \cdot a^x \cdot \cos bx + \ln a \cdot \sin^2 bx + b \cdot \cos bx \cdot \sin bx - a^x \cdot \ln a \cdot \sin bx - b \cdot \sin bx \cdot \cos bx) =$$

$$\ln a \cdot \sin bx - b \cdot \sin bx \cdot \cos bx) = \dots \quad 2\text{p}$$

Total = 7 puncte

3. a. Facem schimbarea de variabilă $\sqrt{\operatorname{tg} x} = t \Rightarrow x = \arctg t^2 \Rightarrow dx = \frac{2t}{t^4 + 1} dt$

$$I = \int t \cdot \frac{2t}{t^4+1} dt = \int \frac{2}{t^2 + \frac{1}{t^2}} dt = \int \frac{\frac{1}{t^2} + \frac{1}{t^2} + \frac{1}{t^2}}{t^2 + \frac{1}{t^2}} dt = I_1 + I_2$$

$$I_1 = \int \frac{1 - \frac{1}{t^2}}{t^2 + \frac{1}{t^2}} dt = \int \frac{1 - \frac{1}{t^2}}{\left(t + \frac{1}{t}\right)^2 - 2} dt$$

Facem schimbarea de variabilă $t + \frac{1}{t} = u \Rightarrow \left(1 - \frac{1}{t^2}\right) dt = du$

$$I_2 = \int \frac{1 + \frac{1}{t^2}}{t^2 + \frac{1}{t^2}} dt = \int \frac{1 + \frac{1}{t^2}}{\left(t - \frac{1}{t}\right)^2 + 2} dt$$

Facem schimbarea de variabilă $t - \frac{1}{t} = v \Rightarrow \left(1 + \frac{1}{t^2}\right) dt = dv$

$$\Rightarrow I = \frac{1}{2\sqrt{2}} \cdot \ln \left(\frac{\sqrt{\operatorname{tg} x} + \frac{1}{\sqrt{\operatorname{tg} x}} - \sqrt{2}}{\sqrt{\operatorname{tg} x} + \frac{1}{\sqrt{\operatorname{tg} x}} + \sqrt{2}} \right) + \frac{1}{\sqrt{2}} \cdot \operatorname{arctg} \left(\frac{\sqrt{\operatorname{tg} x} - \frac{1}{\sqrt{\operatorname{tg} x}}}{\sqrt{2}} \right) + C \dots \quad 1p$$

b. Facem schimbarea de variabilă $\operatorname{tg} x = t \Rightarrow \frac{1}{\cos^2 x} dx = dt$

$$I = \int \frac{\frac{1}{\sqrt{t^2+1}} \cdot \frac{\sqrt{1-t^2}}{t} dt}{t} = \int \frac{\sqrt{1-t^2}}{t(t^2+1)} dt \dots \quad 1\text{p}$$

Facem schimbarea de variabilă $\sqrt{1 - t^2} = u \Rightarrow$

$$I = - \int \frac{u^2}{(u^2-2)(u^2-1)} du = \int \frac{1}{u^2-1} du - 2 \cdot \int \frac{1}{u^2-2} du = \dots \quad 1\text{p}$$

Total = 7 puncte

b. Pentru $x = a$ în egalitatea din enunț, obținem $a^4 = a$, deci $a^3 = e$ unde $e \in G$ este elementul neutru. Ipoteza devine: $x^4 = a^2xa$, pentru orice $x \in G$. (1).....1p
Fie $x \in G$. Din (1) rezultă că $xa = ax^4$. Înlocuind x cu ax în (1), obținem
 $(ax)^4 = xa = ax^4$. Simplificând la stânga și la dreapta egalitatea $(ax)^4 = ax^4$ 1p
deducem că $(xa)^3 = x^3$. Rezultă $x(ax)^2a = x^3$, deci $(ax)^2a = x^2$ și $(ax)^3 = x^3$ 1p
 $(xa)^3 = (ax)^3$. Înlocuind x cu a^2x în egalitatea precedentă, obținem
 $(a^2xa)^3 = x^3$ și folosind (1) deducem că $(x^4)^3 = x^3$, deci $x^9 = e$ 1p

Total = 7 puncte